TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Đồng Nai bảo tồn, phát huy Lễ hội Phá Bàu của đồng bào Khmer

18:18 22/03/2026

Ngày 22/3, tại bàu K Poch, ấp Sóc Lớn, xã Lộc Hưng (tỉnh Đồng Nai), lễ hội Dua Tpeng (lễ hội Phá Bàu) mang đậm nét văn hóa truyền thống đặc sắc của đồng bào Khmer đã được tổ chức, thu hút đông đảo người dân và du khách tham gia.



Lễ hội Phá Bàu tại Đồng Nai là di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Lễ hội Phá Bàu là sinh hoạt văn hóa cộng đồng mang đậm dấu ấn cư trú và sinh kế của người Khmer ở Đồng Nai, phản ánh cách ứng xử hài hòa với tự nhiên thông qua hoạt động đánh bắt thủy sản truyền thống. Đây không chỉ là dịp khai thác nguồn lợi từ các bàu nước tự nhiên, mà còn là không gian gắn kết cộng đồng, gìn giữ bản sắc văn hóa sau những mùa lao động.

Được hình thành từ lâu đời và được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ghi danh là di sản văn hóa phi vật thể quốc gia từ năm 2019, lễ hội hiện vẫn được cộng đồng người Khmer tại Lộc Hưng duy trì thường niên, giữ gần như nguyên vẹn

các nghi lễ truyền thống.

Theo tập quán, lễ hội diễn ra vào cuối mùa khô (khoảng tháng Ba âm lịch), khi mực nước trong bàu xuống thấp và thủy sản phát triển đủ lớn để khai thác. Trước khi vào phần hội, cộng đồng tổ chức nghi lễ cúng tại miếu Ông Tà và tại bàu nước nhằm xin phép thần linh, thể hiện tín ngưỡng tôn trọng tự nhiên.

Nghi thức cúng lễ được thực hiện trang trọng bởi những người có uy tín trong cộng đồng, với các lễ vật đặc trưng như đầu heo, trầu cau, rượu trắng... Sau phần lễ, già làng thực hiện nghi thức "mở bàu" bằng tiếng tù và và hiệu lệnh từ chiếc mõ, chính thức cho phép người dân xuống bàu đánh bắt thủy sản.

Không khí lễ hội trở nên sôi động khi người dân đồng loạt xuống bàu với các dụng cụ truyền thống như nơm, giỏ, gùi... Trong khi đó, trên bờ, các điệu múa lâm vông, lâm thôn cùng tiếng hát rộn ràng góp phần tạo nên không gian văn hóa đậm sắc màu dân tộc. Một điểm nhấn đặc sắc của lễ hội là nghi thức "Bon pul treng" – giã trái buông thả xuống nước để hỗ trợ việc đánh bắt cá, thể hiện tri thức dân gian gắn với môi trường sinh thái bản địa.

Không chỉ mang ý nghĩa sinh hoạt cộng đồng, lễ hội còn thể hiện quan niệm nhân sinh của người Khmer: Sự sẻ chia, tôn kính người lớn tuổi và niềm tin vào may mắn. Người bắt được cá lớn đầu tiên sẽ dâng lên già làng như một hành động tri ân và cầu phúc.

Trong bối cảnh hiện nay, khi nhiều giá trị truyền thống đứng trước nguy cơ mai một, việc duy trì Lễ hội Phá Bàu tại Đồng Nai không chỉ góp phần bảo tồn di sản văn hóa, mà còn mở ra tiềm năng phát triển du lịch cộng đồng, gắn kết bảo tồn với phát triển bền vững.

Hậu Thạch (t/h)